

Dosar nr. 3r-237/23
2-22024824-01-3r-16092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: Gr. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Negru. I. Dutca, E. Palanciuc)

DECIZIE

13 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Complet de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Valeriu Mitrofan,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Mitrofan împotriva Centrului de Excelență în Construcții privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație prin nefurnizarea informației solicitate, obligarea furnizării informației,
împotriva încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Valeriu Mitrofan, din motivul nedeunerii în termenul legal a motivării cererii de apel,

c o n s t a t ă :

La data de 21 februarie 2022, Mitrofan Valeriu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Centrului de Excelență în Construcții terț Avocatul Poporului privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea prezentării și familiarizării cu Registrul de evidență lunară a livrărilor și procurărilor pentru perioada aprilie 2021 conform cereri privind accesul la informație nr. 01-16/18 din 26.01.2022, precum și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 28 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă cererea de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

La data de 01 martie 2023, Valeriu Mitrofan a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 28 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin încheierea din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de Valeriu Mitrofan, din motivul nedeunerii în termenul legal a motivării cererii de apel.

La data de 02 august 2023, Valeriu Mitrofan a depus recurs împotriva încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs și anularea încheierii instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că încheierea recurată este neîntemeiată și ilegală. Nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, concluziile instanțelor de judecată sunt în contradicție cu materialele cauzei și au fost aplicate eronat normele dreptului procedural.

A menționat recurentul că nu a recepționa hotărârea instanței de fond și semnătura aplicată pe avizul de recepție, nu-i aparține.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Iar, în conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 05 iulie 2023, fiind notificată recurentului la data de 02 august 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 148).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Valeriu Mitrofan s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La data de 26 iunie 2023 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Centrului de Excelență în Construcții copia recursului depus de Valeriu Mitrofan împotriva încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 173).

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Valeriu Mitrofan împotriva încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Actele cauzei denotă că, la 21 februarie 2022, Mitrofan Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Centrului de Excelență în Construcții terț Avocatul Poporului.

Prin hotărârea din 28 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă cererea de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

La 01 martie 2023, Valeriu Mitrofan a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 28 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 132).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, copia hotărârii motivate din 28 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost expediată la data de 03 aprilie 2023 în adresa lui Mitrofan Valeriu prin intermediul oficiului poștal, fiind recepționată de către recurent la data de 07 aprilie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție DS8004509680AS (f.d. 140).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că Valeriu Mitrofan a indicat adresa de domiciliu și de corespondență la depunerea cererii de chemare în judecată, a cererii de apel nemotivat dar și a prezentului recurs ca mijloc de comunicarea cu instanțele de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 96 din Codul Administrativ, în coroborare cu art. 109 din Codul administrativ, notificarea poate fi efectuată prin poștă cu scrisoare recomandată. Un înscris poate fi notificat prin posta cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Prin urmare, ținând cont de circumstanțele faptice reținute și prevederile legale citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea motivată din 28 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost notificată efectiv recurentului.

Or, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a utilizat mijloacele corespunzătoare de comunicare, ce ar asigura notificarea copiei hotărârii motivate din 28 februarie 2023 recurentului și respectiv este neîntemeiat argumentul acestuia precum că nu i-a fost comunicată hotărârea motivată și semnătura de pe avizul de recepție nu-i aparține.

Aici, instanța de recurs reține că, conform materialelor cauzei, Valeriu Mitrofan a mai recepționat corespondența prin intermediul avizelor de recepție și semnătura de pe acele avize de recepție fiind identică cu semnătura de pe avizul de recepție DS8004509680AS din 07 aprilie 2023, prin care i-a fost notificată hotărârea motivată din 28 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 73,82,140)

Astfel, argumentul recurentului precum că semnătura de pe avizul de recepție nominalizat, nu-i aparține, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat și declarativ.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că termenul de prezentare a motivării apelului în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă pentru Valeriu Mitrofan, de la 08 aprilie 2023 și ținând cont de regulile de calculare a termenelor de procedură stabilite de Codul de procedură civilă ar fi expirat la data de 10 mai 2023, zi de miercuri.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, potrivit prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă

se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Însă, distinct acestor circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că motivarea apelului împotriva hotărârii din 28 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, nu a fost prezentată de către Valeriu Mitrofan nici până în prezent.

În circumstanțele reținute supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului depus de către Valeriu Mitrofan ca fiind inadmisibil.

Suplimentar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție indică că Valeriu Mitrofan, depunând cererea de apel, prin conținutul acesteia și-a rezervat dreptul de a prezenta motivarea apelului, după recepționarea hotărârii motivate. Cu toate acestea, Valeriu Mitrofan nu și-a valorificat corespunzător dreptul procedural respectiv și nu a depus motivarea apelului în termenul prevăzut de lege.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că motivarea apelului urmează să cuprindă în sine, temeiurile de fapt și de drept în baza cărora partea interesată, solicită anularea sau modificarea hotărârii primei instanțe.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că în cererea de apel depusă la 01 martie 2023, de către Valeriu Mitrofan nu sunt indicate în mod expres critici de netemeinicie a hotărârii din 28 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, care să vizeze raționamentul adoptat de prima instanță privind respingerea acțiunii de contencios administrativ înaintate de către aceasta.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reamintește recurentului că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Respectiv, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Ținând cont de cele stabilite supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că în interiorul termenului de când a fost comunicată hotărârea motivată recurentului și termenul limită de prezentare a motivării apelului, acesta a dispus de suficient timp pentru a întocmi și depune la Curtea de Apel Chișinău motivarea cererii de apel.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără

a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului Mitrofan Valeriu, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece recurentul Valeriu Mitrofan nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Tot aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a refăce actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Actele cauzei, însă, denotă faptul că, Valeriu Mitrofan nu a întreprins acțiuni concrete de a se informa despre derularea examinării cauzei din momentul depunerii apelului nemotivat. Deși, atunci când persoana interesată, în speță – Valeriu Mitrofan, inițiază o astfel de cauză în contencios administrativ, obligațiile procedurale sunt angajate în mod automat. În calitatea sa de reclamant Valeriu Mitrofan avea obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să își probeze pretențiile, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din

05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu legislația în vigoare, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție o consideră întemeiată, or, recurentul Valeriu Mitrofan nu a întreprins vreo acțiune de a prezenta motivarea apelului în modul și termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motiv pentru care Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

Conform 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Valeriu Mitrofan și se menține încheierea din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc